

2.6.2020

Elintarviketeollisuusliiton lausunto hallituksen esitykseksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausuntopalvelu.fi -portaaliin jätetyt pykäläkohtaiset näkemykset

KOHTA: Yleiset säännökset (Luku 1)

6§ Muut määritelmät

Uuteen 3 c kohtaan ehdotetaan lisättäväksi jätedirektiivin mukaisesti elintarvikejätteen määritelmä. Tämä määritelmä on uusi; tähän asti erilaisista elintarvikeperäisistä ja ei-myyntiin päätyvistä jakeista on käyty keskustelua mm. termeillä ruoka- ja elintarvikehävikki. Elintarvikejätteen määritelmä liittyy myös uuteen 118 a §:aan elintarvikejätteen kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuudesta. Lisäksi se sisältyy määritelmällisesti jätelakiin kirjattuun biojätteen määritelmään (uusi kohta 3 b). Koska elintarvikejätteen määritelmä on uusi, on tärkeää varmistaa sen sisältöä koskeva yhdenmukainen tulkinta sekä toiminnanharjoittajien että viranomaisten keskuudessa. Luonnonvarakeskuksen kanssa toteutettu hanke on osaltaan edistänyt käsitteen tunnettuutta, mutta siihen liittyy vielä paljon käytännön epäselvyyksiä. Toiminnanharjoittajien ja viranomaisten yhteistyössä koostamat havainnollistavat esimerkit sekä muut tulkintaohjeet helpottaisivat osaltaan määritelmän käyttöönottoa.

KOHTA: Yleiset velvollisuudet ja periaatteet (Luku 2)

JL 11a§: Uudelleenkäytön valmistelun edistäminen

On hyvä, että uudelleenkäytön valmistelua harjoittavat yritykset voivat saada tähän tarkoitukseen soveltuvaa jätettä vain siinä tapauksessa, että kunta, tuottaja tai muu taho ei itse järjestä uudelleenkäytön valmistelua. Vastuutaholla on oltava ensisijainen oikeus uudelleenkäytön valmisteluun.

Pidämme tärkeänä, että jätteen luovuttaja voi periä uudelleenkäytön valmistelua harjoittavalta yritykseltä kustannustehokkaasta keräyksestä aiheutuneet kustannukset. Tämä on edellytys tuottajien ja uudelleenkäytön valmistelua harjoittavien yritysten tasavertaiselle yhteistoiminnalle. Lisäksi ehto turvaa sitä, että tuottajien keräämää jätettä ei hankita ilman tarkoitusta hoitaa kaikki jäte asianmukaisesti.

JL 15 a §: Kielto polttaa tai sijoittaa kaatopaikalle uudelleenkäytön valmistelua tai kierrätystä varten erilliskerättyä jätettä

Pidämme tuottajille tärkeänä, että perusteluiden mukaan ehdotettu säännös ei estä kierrätystä varten erilliskerätyn jätteen polttamista tai sijoittamista kaatopaikalle, jos jäte on esimerkiksi onnettomuudesta, epätavallisista sääolosuhteista tai muusta niihin rinnastettavasta jätteen haltijasta riippumattomasta poikkeuksellisesta syystä muuttunut laadultaan uudelleenkäytön valmisteluun tai kierrätykseen kelpaamattomaksi.

KOHTA Tuottajavastuu ja juomapakkaukset (Luvut 6 ja 7)

JL 46§: Tuottajan vastuu jätehuollosta ja sen kustannuksista

Kannatamme vahvasti luonnoksen esitystä siitä, että tuottajavastuu laajennetaan koskemaan ulkomaisia etäkauppaa harjoittavia yrityksiä. Samalla tulee varmistaa, että lainsäädännön noudattamista valvovalle viranomaiselle taataan riittävät resurssit huolehtia esityksen toimeenpanon valvonnasta. Ulkomaisen etäkaupan saaminen mukaan tuottajavastuujärjestelmiin on edellytys yritysten tasapuoli-

2.6.2020

selle kohtelulle ja se tukee suoraan vastuunsa hoitaneiden ja Suomeen sijoittautuneiden yritysten toimintaedellytyksiä. Lisäksi se parantaa tuottajien vastuulla olevien materiaalien tilastojen tarkkuutta ja lisää kierrätetyn jätteen määrää.

JL 48§: Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat

Pidämme erittäin tärkeänä, että etäkaupan verkkoalustat, jotka käytännössä kokoavat yksittäiset etäkauppaa harjoittavat yritykset yhteen, säädetään jätelaissa tuottajavastuuseen seuraavasti:

- Verkkoalustapalveluja (sähköiset myyntialustat, joissa kolmannet osapuolet myyvät tuotteita) tarjoaville yrityksille annetaan velvollisuus valvoa, että alustaa käyttävät yritykset vastaavat tuottajavastuuelvoitteistaan Suomessa.
- Mikäli toiseen valtioon sijoittautunutta etämyyjää ei saada täyttämään tuottajavastuuelvoitteen, on sen verkkoalustan, jonka kautta mainittu etämyyjä myy tuotteitaan, vastattava tuottajavastuuelvoituksesta tämän puolesta.

Viranomaisen on hankalaa valvoa lukuisten ulkomailla sijaitsevien ja etäkauppaa suomalaisille kuluttajille harjoittavien yritysten rekisteröitymistä tuottajayhteisöihin. Jos lakiesitys hyväksyttäisiin nykyisessä muodossaan verkkoalustat, kuten Alibaba, Wish ja Amazon, eivät olisi jatkossakaan vastuussa siitä, että niiden kautta etämyyntiä suomalaisille kuluttajille harjoittavat yritykset hoitavat tuottajavastuuelvoitteensa. Kuitenkin globaalisti toimivat verkkoalustat ovat suuria yrityksiä, joilla on mahdollisuus varmistaa, että niiden alustoilla toimivat yritykset noudattavat ympäristölainsäädäntöä, joka tavaran kohdemaassa on voimassa.

Verkkoalustojen toissijainen vastuu helpottaisi myös valvojan viranomaisen työtä, kun verkkoalustat huolehtisivat itse, että niiden kautta etäkauppaa käyvät yritykset hoitavat kohdemaan tuottajavastuuelvoitteet. Edellä esitettyä tukee huhtikuussa 2020 julkaistu konsulttiyritys Eunomian laatima suositus komissiolle koskien tuottajavastuujärjestelmiä koskevia vähimmäisvaatimuksia, että jäsenvaltioiden tulisi ottaa myyntialustat ykkösprioriteetikseen vähentääkseen vapaamatkustusta mm. pakkausjätettä koskien.

Edellisen lisäksi haluamme korostaa, että pakkausten tuottajavastuun nykyisen liikevaihtorajan (1 M€) poistaminen on keskeistä yritysten tasapuolisen kohtelun näkökulmasta. Asia on siirretty säädettäväksi SUP-direktiivin implementoinnin yhteydessä ja se tulee toteuttaa viimeistään tässä yhteydessä.

JL 49a-d§: Kuntien ja tuottajayhteisön yhteistoiminta pakkausjätteen asuinkiinteistöjä koskevassa pakkausjätteen keräyksessä

Hallituksen esityksen mukainen kunnille esitetty oikeus ja velvollisuus pakkausjätteen keräykseen asuinkiinteistöiltä tuottajien kustannuksella on merkittävä muutos sekä operatiivisesti että kustannusvaikutuksiltaan. Edellytämme, että tuottajien korvaus, joka kunnille tulee korvata (49 § kohta 1) määrittyy aiheuttamisperiaatteen mukaisesti eikä ylitä tuottajien velvoitteiden täyttämiseen vaadittavia kustannuksia (vrt. jätepuitedirektiivissä mainitut ns. välttämättömät kustannukset).

Hyväksymme luonnoksessa esitetyn mallin pakkausjätteiden keräyksen asuinkiinteistöillä järjestämisestä kuntien ja tuottajien yhteistoimintana siten, että:

- Tuottajat vastaavat 80 %:sta pakkausjätehuollon kokonaiskustannuksista.
- Tuottajat voivat järjestää kiinteistökeräyksen itse, jos keräyksen ehdoista ei päästä sopimukseen kuntien kanssa.

Kunnat ja pakkaustuottajat ovat hyvässä yhteisymmärryksessä jo aloittaneet sopimusneuvottelut. Ehdotuksessa on kuitenkin yksi kohta, joka tulee muuttaa. Ehdotuksen mukaan viranomaisen voisi

2.6.2020

käyttää tuottajaa kohtaan jätelain 128 §:n mukaista laiminlyönnin oikaisemista ja siihen 129 §:n mukaisesti kytkettyä uhkasakkoa, jos tuottajayhteisön ja kuntien välille ei synny sopimusta 30.6.2021 mennessä (49 a §, pykäläkohtaiset perustelut). Laki on muotoiltava niin, että kuntien ja tuottajayhteisöjen oikeudet ja velvollisuudet ovat tasapainossa myös ensimmäisten sopimusneuvotteluiden osalta. Jos viranomaisen on mahdollista pakottaa sopimuksen muodostamiseen sanktioilla, tulee niiden kohdistua molempiin osapuoliin.

Kannatamme 49 §:ssä esitettyä kirjausta direktiivin mahdollistaman poikkeuksen soveltamisesta tuottajien 80 %:n kustannusvastuuta koskien. Se luo hyvät edellytykset tuottajien ja kuntien yhteistyölle voimakkaasti muuttuvassa tilanteessa. Se myös keventää hieman tuottajavastuullisten yritysten kustannustaakkaa, joka kasvaa merkittävästi lakimuutosten myötä.

JL 51§: Tuottajan tiedotus- ja neuvontavelvollisuus

Emme näe kohtuullisena, että tuottajien on tiedotettava liiketoimintaa harjoittavista yrityksistä ja yhteisöistä, jotka hoitavat uudelleenkäyttöä ja uudelleenkäytön valmistelua. Tuottajan tehtävänä ja vastuulla ei voi olla selvittää ja suositella alalla toimivia yrityksiä jätteen tuottajille. Jos tuottaja tiedottaa ja siten käytännössä suosittelee yksittäisten yritysten palveluita käytettäväksi, tuottajan tulisi olla varma siitä, että yritykset toimivat kaikin puolin lainmukaisesti. Tällaisen varmistamiseen tuottajilla ei ole mahdollisuutta.

62 §: Tuottajayhteisöön liittyminen

Kannatamme esitystä. Pakkausten tuottajayhteisön toimialan kattaessa jatkossa kaikki pakkausmateriaalit on huolehdittava seuraavista seikoista:

- Tuottajayhteisö, joka laajentaa toimialansa kattamaan kaikki pakkausmateriaalit, toteuttaa toimeenpanon siten, että se mahdollistaa pakkausmateriaalikohtaisten kierrätysmarkkinoiden mahdollisimman tehokkaan kehittymisen 64 § mukaisesti (toimintasuunnitelma uudelleenkäytön ja jätehuollon järjestämisestä).
- Tämä sisältää tekijät kuten pakkausmateriaalien keräys ja käsittely, materiaalikohtainen osaaminen, operatiivisen toiminnan turvaaminen sekä materiaalikohtainen kustannusvastuu ja muu materiaalineutraalius.
- Erityistä vastuuta pakkausmateriaalikohtaisesta kehittämisestä on kannettava niiden toimijoiden, joilla on ehdotetun 63 §:n mukaisesti eniten oikeuksia ja velvoitteita tuottajayhteisön toimintaa kohtaan.
- Siirtymäkaudella on kiinnitettävä huomiota tuottajayhteisön operatiivisen toiminnan häiriöttömään jatkuvuuteen (mm. sopimukset) hyvän suunnittelun ja yhteistyön avulla.

Kannatamme lisäksi tuottajavastuullisille yrityksille asettavaa velvoitetta liittyä tuottajayhteisöön. Tuottajavastuun hoitaminen yksin on käytännössä mahdotonta. Lisäksi tämä vähentää velvoitteensa hoitamatta jättävien yritysten määrää ja keventää valvojan viranomaisen työtaakkaa.

JL 63: Tuottajayhteisöjen toiminta

Kannatamme esitystä. Pakkausten tuottajavastuun kiristyvien velvoitteiden ja kustannusten myötä on entistä tärkeämpää, että tuottajayhteisöjen hallinto ja päätöksenteko järjestetään esityksen perusteissa kuvatun mukaisesti, ts. niin, että tuottajien todellinen päätösvalta on oikeassa suhteessa näiden maksuvelvoitteisiin.

JL 63 a §: Tuottajien maksuosuudet

2.6.2020

Uudella pykälällä pannaan toimeen jätepuitedirektiivin tuottajavastuun vähimmäisvaatimuksia. Maksusuuksien (kierrätysmaksut) määrittämistä koskevassa kohdassa on keskeistä säilyttää kansallisesti tilannekohtainen liikkumavara ("mahdollisuuksien mukaan"). Tämä on erityisen tärkeää pakkauksia koskevien tuottajavastuuelvoitteiden toteuttamisessa. Esimerkiksi uudelleenkäytettävyys tai kierrätettävyys ovat vain osa keinovalikoimaa pakkauksiin liittyvien ympäristövaikutusten vähentämisessä. Lisäksi pakkauksia koskevia ympäristöperusteisia kriteerejä määritettäessä on tärkeää huomioida pakkauksen ja varsinaisen tuotteen muodostama kokonaisuus. Pelkän pakkauksen aiheuttamien ympäristövaikutusten minimointi johtaa yleensä ympäristön kannalta huonompaan lopputulokseen kuin tuotteen ja pakkauksen yhteenlaskettujen ympäristövaikutusten minimointi. Elintarvikepakkausten osalta tulee lisäksi huomioida kontaktimateriaaleja koskeva lainsäädäntö, joka rajoittaa mm. kierrätysraaka-aineen hyödyntämistä osana elintarvikepakkausten materiaalia.

JL 65§: Tuottajien ja tuottajayhteisöjen yhteistyö

Kannatamme eri tuottajavastuualojen (mm. pakkaukset, akut, autonrenkaat, SER) yhteistyötä toiminnanharjoittajille tarjottavan ns. yhden luukun palveluperiaatteen mukaisesti. Se helpottaa erityisesti ulkoimaisten toiminnanharjoittajien näkökulmasta omien tuottajavastuidensa hoitamista.

JL 66a §: Tuottajan tai muun toimijan valtuutettu edustaja

Lain selkeyden lisäämiseksi ja väärinymmärrysten välttämiseksi esitämme pykälän toiseen momenttiin seuraavaa tekstimuutosta: "Toiseen valtioon sijoittautuneen etämyyjän on nimettävä Suomeen sijoittautunut valtuutettu edustaja vastaamaan velvoitteistaan Suomessa tai liityttävä suoraan hyväksytyyn tuottajayhteisöön."

KOHTA: Muut jätelain pykälät

JL 5 a § Sivutuotteet ja 5 b § Jätteeksi luokittelun päättyminen

Sivutuotteita ja jätteeksi luokittelun päättymistä koskevan luokittelun sujuvoittaminen on kiertotalouden edistämisen kannalta keskeistä. Luokittelun sujuvoittaminen edistää myös hallitusohjelman kiertotaloutta koskevaa kirjausta kiertotalouden esteiden ja pullonkaulojen purkamisesta.

JL 117§: Tullin tehtävät

Tullin mahdollisuuksia ja velvollisuutta luovuttaa tietoa ja tilastoja mm. viranomaisten käyttöön tuottajavastuun valvonnan tehostamiseksi tulisi lisätä.

KOHTA: Asetusyhteenvedo

VnA jätteistä

Elintarvikejätteen kirjanpitovelvoite

Jätelain uuden 118 a § (Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus elintarvikejätteestä) nojalla asetukseen lisättäisiin uusi pykälä, jolla annettaisiin lakia täydentäviä säännöksiä. Kirjanpitoon sisällytettäviä tietoja olisivat syntyvän elintarvikejätteen määrä (kg), arvio jätteenä käytöstä poistetun syömäkelpoisen elintarvikkeen määrästä (kg), tiedot jätelajeista; toimitettaessa jäte muualle käsiteltäväksi jätteen vastaanottajan ja kuljettajan nimi ja yhteystiedot; sekä jätteen käsittelytapa.

Haluamme kiinnittää huomioita yllä kuvattuihin elintarvikejätteen kirjanpitovelvollisuuksiin liittyen seuraaviin seikkoihin toiminnanharjoittajille käyttäjätavallisten ja kustannustehokkaiden käytäntöjen mahdollistamiseksi:

2.6.2020

- Ylva-järjestelmän kautta raportoidaan tällä hetkellä erilaisia jätteisiin liittyviä tietoja. Esitämme, että elintarvikejätettä koskevien velvoitteiden tulee lähtökohtaisesti olla linjassa Ylvan muuta jäte-raportointia koskevien vaatimusten kanssa. Tällöin elintarvikejätettä koskeva kirjanpito (rapor-tointi) voidaan toteuttaa samassa yhteydessä muun jäteraportoinnin kanssa.
- Raportointi Ylva-järjestelmään tehdään tonneissa, ei kiloissa. Elintarvikejätettä koskevan rapor-tointiyksikön tulisi olla sama kuin Ylva-järjestelmässä. Vaihtoehtoisesti painoyksikön voi jättää tässä yhteydessä tarkentamatta.
- Jäteluettelosta ei tällä hetkellä löydy jätelajitunnusta, joka sopisi yksiselitteisesti elintarvikejätteen raportointiin. Onko elintarvikejätteelle tulossa mahdollisesti jossain vaiheessa oma tunnus?
- Osana kirjanpitoa tulee esittää ”arvio jätteenä käytöstä poistetun syömäkelpoisen elintarvikkeen määrästä (kg)”. Raportoidaanko tämä arvio esimerkiksi osana Ylvan jäteraportointia vai pitääkö se raportoida erikseen?
- Jätteen kuljettajaa koskeva raportointivaatimus: Kuinka oleellinen tämä tieto tässä yhteydessä on, jos elintarvikejätejakeet ovat muiden raportoitujen tietojen perusteella jäljitettävissä?
- Onnistunut seuranta ja raportointi edellyttää myös yksiselitteisiä ja selkeitä määritelmiä sekä nii-den johdonmukaista soveltamista sekä toiminnanharjoittajien että viranomaisten keskuudessa.

Pykälässä mainitaan myös, että ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraiset ja ilmoituksenvaraiset elintarviketeollisuuden toimijat veloitettaisiin raportoimaan tiivistelmä kirjanpitotiedoista vuosittain valvontaviranomaiselle tai valvontaviranomaisen ylläpitämään tietojärjestelmään. Esityksestä ei käy ilmi, mitä kaikkea tähän tiivistelmään yllä lueteltujen kattavien raportointitietojen perusteella koostettaisiin.

Asetukseen esitetään lisättäväksi myös uusi säännös jätedirektiivin 9 artiklan 1 kohdan g-alakohdan (elintarvikejätteen syntymisen ehkäiseminen) ja h- alakohdan (elintarvikkeiden uudelleenjakelu ihmisten ravinnoksi) täytäntöön panemiseksi. Katsomme, että em. kohdat eivät edellytä pakottavaa kansallista lainsäädäntöä. Jätelakityöryhmän muistion asiaa koskeva kirjaus sekä jätedirektiivin vaatimukset ovat toteutettavissa kirjaamalla lakiin yleinen elintarvikehävikin vähentämistä koskeva velvoite sekä tarvittaessa mainitsemalla sitä toteuttavana vapaaehtoisena toimena elintarvikkeiden lahjoittaminen esimerkiksi hyväntekeväisyysjärjestöille.

Yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteet

On erittäin hyvä, että Suomi ei kiristä jo muutenkin erittäin tiukkoja jätedirektiivissä asetettuja yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteita kansallisesti. Tavoitteiden saavuttaminen harvaan asutussa Suomessa on vaikeampaa ja aiheuttaa enemmän kustannuksia kuin monissa muissa EU-maissa. Kierrätystavoitteiden ja jätelainsäädännön jatkokehitykseen liittyen haluamme kiinnittää huomiota siihen, että sitovia, materiaali- ja vastuutahokohtaisia tavoitteita on asetettu vain tuottajavastuullisille tahoille. Esimerkiksi biojätettä koskeva kierrätystavoite puuttuu kokonaan. Jatkossa kierrätystavoitteet tulisi esittää nykyistä selkeämmin vastuutahoittain ja materiaaleittain.

Yhdyskuntajätteen erilliskeräys

Olemme valmiita tukemaan lakiesityksen mukaista ratkaisua pakkausjätteiden kiinteistöittäisen keräyksen tiukoista velvoiterajoista asuinkiinteistöillä, kun samalla varmistetaan luonnoksen JL 49a-d§:ssä esitetty tuottajien 80 %:n kustannusvastuu ja ao. kohdassa kommentoimamme tuottajien mahdollisuus järjestää pakkausjätteiden keräys asuinkiinteistöiltä itse, ellei sopimusta tuottajien ja kuntien välillä synny.

2.6.2020

Yrityksille haastavan tilanteen johdosta haluamme kuitenkin nostaa harkittavaksi sen, että valtakunnallinen viiden huoneiston velvoiteraja pakkausjätteiden kiinteistöittäisessä keräyksessä tulisi koskemaan ensivaiheessa vain yli 10 000 asukkaan taajamia. Lausunnolla olevassa luonnoksessa esitetyt velvoiterajat tuovat pakkaustuottajille merkittävästi lisäkustannuksia, joita voitaisiin nykyisessä taloudellisessa tilanteessa porrastaa voimakkaammin rajaamalla asuinkiinteistökeräyksen. Jätelakia valmistelleessa ympäristöministeriön asettamassa työryhmässä vaihteellinen eteneminen sai vahvaa kannatusta. Vaihteellisuutta voitaisiin perustella myös sillä, että pakkausjätteiden kierrätystavoitteet ovat saavutettu hyvin ja esimerkiksi muovipakkausjätteiden kierrätysaste on lisääntynyt viime vuosina vapaaehtoisuuden avulla merkittävästi.

Luonnoksen tekstissä jää epäselväksi, tuleeko myös yrityksistä erilliskerätty pakkausjäte toimittaa korvauksetta tuottajien järjestämään jätehuoltoon. Yrityspakkausten kierrätys toimii nykyisellään hyvin, joten sitä ei tulisi muuttaa. Tuottajien vastuun tulee alkaa terminaalista ja jätettä tuottavilla yrityksillä tulee olla mahdollisuus tuoda oikein lajiteltu pakkausjäte maksutta tuottajien terminaaliin tai myydä se suoraan tuottajayhteisön kanssa sopimuksen tehneelle kierrätysyritykselle. Kierrätysyritys toimittaa tiedot kierrätetyn jätteen laadusta ja määrästä tuottajayhteisölle pakkaustilaston laatimista varten.

Kirjanpito

Tuottajayhteisöt eivät välttämättä pysty raportoimaan esikäsitteily- ja kierrätyslaitoksiin kierrätettäväksi vietävän jätteen osalta käsittelyssä poistettuja jätteitä punnituksiin perustuen. Näihin laitoksiin tulee usein jätteitä monilta tahoilta ja jätteiden koostumus voi myös poiketa toisista. Tämä voi koskea sekä kotimaisiin että ulkomaisiin laitoksiin kierrätettäväksi vietävää jätettä. Raportointiohjeissa tulee mahdollistaa käsittelyssä poistettujen jätemäärien laskenta toimitetun jätteen koostumuksen ja sitä käsittelevän laitoksen erottelukapasiteetin perusteella.

VnA pakkauksista ja pakkausjätteistä

Pakkausjätteen kierrätystavoitteet

Tuemme vahvasti luonnoksessa esitettyä linjausta, jonka mukaan pakkausjätteen kierrätystavoitteita ei kiristetä kansallisesti (pl. alumiini). Tämä on erityisen tärkeää nyt, kun kierrätysasteen laskentatapa muuttuu, eikä kukaan tarkasti tiedä, kuinka se vaikuttaa tavoitteiden saavutettavuuteen. Lisäksi on tärkeää ottaa huomioon, että harvaan asutussa Suomessa jo direktiivien mukaisten erittäin korkeiden kierrätystavoitteiden saavuttaminen on vaikeampaa ja aiheuttaa enemmän kustannuksia kuin monissa muissa EU-maissa. Tavoitteiden kansallinen kiristäminen heikentäisi tuottajavastuunsa hoitavien yritysten kilpailukykyä enemmän kuin on direktiivien puolesta välttämätöntä verrattuna vastuunsa hoitamatta jättäviin yrityksiin. Pidämme hyvänä, että pakkausjätteelle asetettuja kierrätystavoitteita selkeytetään poistamalla erilliset pantittomia ja pantillisia pakkauksia koskevat tavoitteet.

Asetusluonnoksessa esitetään, että materiaaliokohtaiset kierrätystavoitteet muutettaisiin tuottajia yhteisesti sitoviksi velvoitteiksi. On erittäin tärkeää, että samalla varmistetaan, että tuottajayhteisöt vastaavat kierrätystavoitteiden saavuttamisesta vain niihin liittyneiden tuottajien markkinoille saattamien pakkausjätteiden osalta. Mikäli materiaaliokohtaiset kierrätystavoitteet olisivat kaikille tuottajille yhteisiä, joutuisivat tuottajayhteisöihin liittyneet ja siten vastuunsa hoitaneet yritykset kustannusvastuuseen myös niiden yritysten kierrätysvelvoitteesta, jotka jättävät velvoitteensa hoitamatta ja joita valvovat viranomaiset eivät saa mukaan järjestelmään. Tämä heikentäisi erityisesti suomalaisten yritysten kilpailukykyä verrattuna ulkomaisiin etäkauppaa harjoittaviin yrityksiin.

Kierrätystavoitteen saavuttamista tulee arvioida jätelakia valmistelleen työryhmän mietinnön mukaisesti seuraavasti:

2.6.2020

- Tavoitteet koskevat yhteisesti kaikkia tiettyä pakkausmateriaalia markkinoille saattavia tuottajia ja juomapakkausten palautusjärjestelmiä.
- Juomapakkausten palautusjärjestelmät vastaavat juomapakkausasetuksessa säädettyjen kierrätystavoitteiden saavuttamisesta.
- Pantittomien pakkausten tuottajat huolehtivat pakkausjätteen kierrätystavoitteiden saavuttamisesta muilta osin.
- Tuottajayhteisön saavuttama kierrätysaste lasketaan jakamalla tuottajan tietynä kalenterivuonna Suomessa kierrättämän pakkausjätteen paino niiden pakkausten painolla, jotka tuottaja on saattanut markkinoille Suomessa kyseisenä kalenterivuonna.

Pakkausjätteen erilliskeräysvelvollisuudet

Kannatamme esitettyä muutosta, jonka mukaan tuottajien vastuulla olevien kuluttajille tarkoitettujen vastaanottoaikkojen minimimäärää alennetaan kuitu-, lasi- ja metallipakkausten osalta 1 850:stä 1 000 pisteeseen. Muutos on toiminnan tehokkuuden kannalta välttämätön, koska kiinteistöittäistä erilliskeräystä lisätään huomattavasti jäteasetukseen tulevalle erilliskeräysvelvoitteella. Kun kiinteistöittäisen keräyksen kattavuus laajenee huomattavasti, alueellisten vastaanottoaikkojen tarve vähenee.

Pakkaustuottajien vastuu yrityspakkausista alkaa vastaanottoaikkoista, joiden vähimmäismäärää ehdotetaan nostettavaksi 30:stä 60:een. Ympäristöministeriön LCA Consulting Oy:ltä tilaaman selvityksen mukaan vastaanottoaikkojen vähimmäismäärän nostamisella on vain vähäinen vaikutus jätettä tuottaville yrityksille. Tästä huolimatta vähimmäismäärän nostaminen on hyväksyttävää, kun tuottajien vastuuta ei luonnoksen mukaisesti uloteta yrityspakkausten kiinteistöittäiseen keräykseen. Yrityspakkausten erilliskeräys ja kierrätys toimivat nykyisellään erittäin hyvin, eikä toimivaa järjestelmää tule muuttaa.

Seurantatietojen ilmoittaminen ja raportointi komissiolle

Asetuksen 17 §:ssä seurantatietojen raportointiajankohtaa aikaistettaisiin pakkausten osalta 3 kuukaudella (30.9. => 30.6.). Tämä johtaisi keskeneräisten tietojen toimittamiseen, joten raportoinnin määräaika ei tulisi muuttua. Kaikilta tuottajavastuullisilta yrityksiltä ei saada pakkausmäärätietoja kuudessa kuukaudessa ja viranomaisille toimitettua raporttia jouduttaisiin täydentämään raportointiajankohdan jälkeen. Ongelma pahenisi edelleen, kun raportoivien yritysten määrä kasvaa 1 M€ liikevaihtorajan poistuessa.

Mikäli raportointia edellytetään 30.6. mennessä, esitämme, että kyseisen ajankohdan määrätietoja käytetään kantalukuna tuottajayhteisöjen kierrätysastetta laskettaessa sekaannusten välttämiseksi.

VnA pakkausjätteistä, liite 2

Pakkausten ominaisuuksia koskevia perusvaatimuksia määritettäessä on tärkeää ottaa huomioon pakkauksen ja tuotteen muodostama kokonaisuus. Pelkän pakkauksen aiheuttamien ympäristövaikutusten minimointi johtaa yleensä ympäristön kannalta huonompaan lopputulokseen kuin tuotteen ja pakkauksen yhteenlaskettujen vaikutusten minimointi.

Kunnioitavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO ry

Pia Pohja
Toimitusjohtaja